

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji

BMP.0790.5.1.2024.EW

**Pan
Marcin Wiącek
Rzecznik Praw Obywatelskich**

Szanowny Panie Rzeczniku,

w odpowiedzi na wystąpienie Pana Rzecznika z 1 lutego 2024 r. (sygn. ZF.7040.2.2023.WK)¹ dotyczące *możliwości wprowadzenia w ustawach pragmatycznych poszczególnych służb mundurowych przepisów prawnych umożliwiających przenoszenie się funkcjonariuszom Służby Więziennej do innych służb mundurowych*, uprzejmie informuję, stosownie do stanowisk otrzymanych z Komendy Głównej Policji oraz Komendy Głównej Straży Granicznej, że wymienione podmioty przychyliły się do propozycji wprowadzenia rozwiązań w przepisach pragmatycznych ww. formacji umożliwiających przenoszenie funkcjonariuszy Służby Więziennej do służby w Policji i Straży Granicznej.

Odnosząc się szerzej do przedmiotowego zagadnienia warto podkreślić, że każda z wymienionych formacji pełni bardzo ważną rolę w strukturach bezpieczeństwa państwa. Służba Więzienna – podobnie jak Policja i Straż Graniczna – została utworzona jako formacja umundurowana i uzbrojona, której funkcjonariusze na mocy przepisów ustawy z dnia 24 maja 2013 r. *o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej*², mają prawo do stosowania lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej podczas wykonywania obowiązków służbowych.

Ponadto, wymogi ustawowe stawiane kandydatom ubiegającym się o przyjęcie do wymienionych formacji, jak również sama procedura postępowania kwalifikacyjnego stosowana wobec kandydatów, są porównywalne w swoich głównych założeniach. Warto również zaznaczyć, że funkcjonariusze Służby Więziennej funkcjonują w organizacji hierarchicznej i podlegają zbliżonym obowiązkom oraz ograniczeniom, jakie są nakładane na funkcjonariuszy Policji i Straży Granicznej. Podobnie jak w wymienionych formacjach, w Służbie Więziennej istnieje rozbudowany system szkoleń (szkolenia wstępne, zawodowe, specjalistyczne oraz doskonalenie zawodowe), a jej funkcjonariusze są mianowani lub powoływani na stanowiska służbowe oraz posiadają stopnie służbowe.

¹ Przekazane, według kompetencji, pismem Pana Jana Grabca, Ministra Członka Rady Ministrów, Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów z 7 lutego 2024 r. (sygn. BPRM.5090.3.3.2024).

² Dz. U. z 2023 r. poz. 202, z późn. zm.

W kontekście omawianej problematyki nie bez znaczenia pozostaje również fakt, że zgodnie z art. 38a ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o *Służbie Więziennej*³ istnieje możliwość przenoszenia się na własną prośbę funkcjonariuszy m.in. Policji i Straży Granicznej do służby w Służbie Więziennej, jeżeli wykazują szczególne predyspozycje do jej pełnienia. W świetle przywołanej regulacji wydaje się, że podobne rozwiązanie mogłoby zostać przyjęte w ustawach pragmatycznych dotyczących Policji oraz Straży Granicznej.

Mając powyższe na uwadze podjęcie prac legislacyjnych w kierunku wskazanym przez Pana Rzecznika należy uznać jako wniosek *de lege ferenda*. W ocenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji zmiany legislacyjne w zakresie odpowiednio art. 25a i art. 56 ust. 4 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o *Policji*⁴ oraz art. 31a ustawy z dnia 12 października 1990 r. o *Straży Granicznej*⁵, mogłyby zostać uwzględnione przy najbliższej, zakresowo zbieżnej nowelizacji wyżej wymienionych pragmatyk służbowych.

Z kolei odmiennie przedstawia się ocena ewentualnych zmian pragmatyki służbowej w odniesieniu do Państwowej Straży Pożarnej (PSP). W opinii Komendanta Głównego PSP zmiana przepisów ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o *Państwowej Straży Pożarnej*⁶ umożliwiająca przenoszenie się funkcjonariuszy Służby Więziennej do służby w Państwowej Straży Pożarnej wydaje się niezasadna.

Warto w tym miejscu wyjaśnić, że ustawa o *Państwowej Straży Pożarnej* nie przewiduje instytucji przeniesienia funkcjonariusza innej służby mundurowej (w tym Służby Więziennej) do PSP. Wymaga również podkreślenia, że zadania Służby Więziennej znacząco różnią się od zadań stawianych przed PSP, która jest formacją wyposażoną w specjalistyczny sprzęt, przeznaczoną do walki z pożarami, klęskami żywiołowymi i innymi miejscowymi zagrożeniami. Funkcjonariusz Służby Więziennej bez odpowiedniego przeszkolenia w PSP (tj. ukończenia odpowiedniej szkoły PSP lub szkolenia podstawowego) w zawodzie strażak, jak też przeszkolenia zawodowego przygotowującego do zajmowania stanowisk oficerskich w PSP nie może wykonywać zadań przewidzianych dla omawianej formacji. W przypadku gdyby funkcjonariusz Służby Więziennej zdecydował się na podjęcie służby w strukturach PSP, w pierwszej kolejności powinien zostać zwolniony ze służby w danej formacji, a następnie – jako kandydat do służby – wybrać jednostkę organizacyjną PSP, w której chciałby pełnić służbę i śledzić na bieżąco informacje o możliwym naborze do danej jednostki. Zgodnie bowiem z art. 28 ustawy o *Państwowej Straży Pożarnej* możliwe jest jedynie podjęcie służby, które odbywa się na zasadach ogólnych, ustalonych ustawowo i po dopełnieniu wszystkich wymogów związanych z procedurą naboru,

³ Dz. U. z 2023 r. poz. 1683, z późn. zm.

⁴ Dz. U. z 2024 r. poz. 145.

⁵ Dz. U. z 2023 r. poz. 1080, z późn. zm.

⁶ Dz. U. z 2024 r. poz. 127.

określonych szczegółowo w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 23 września 2021 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego o przyjęciu do służby w Państwowej Straży Pożarnej⁷.

Z poważaniem
z up. Czesław Mroczek
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji
(podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym)

Do wiadomości:
Departament Spraw Parlamentarnych w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

⁷ Dz. U. poz. 1772, z późn. zm.